

át, de az iskola érdekében meg kell állapítani, hogy abból a téves feltevésből kiindulva, hogy Erdély zsidósága nem tudja a kolozsvári iskolát felépíteni, és abban a hit reményben, hogy a Kárpátokon túlról kapunk segítséget, Antal Márk ur, a Tarbut főigazgatója, és dr. Füst Oskár ur politikai akciót kezdtek az Uniunea Evreilor Romani erélyi térhódítása érdekében és ezzel egy olyan politikai forgatag örvényébe rántották bele az iskolát, amely — bárminő eredménnyel járjon is a politikai akció — elnyelésével fenyegeti az itteni zsidóság legdrágább és legfellebbebb kincsét, magát az iskolát.

— Ebben látom egyik főokát az ellentétes politikai nézetben levők nyugtalanságának és szentül hiszem, hogy a körök — a pedagógiai vezetők politikájának — megszüntetésével önmagától megszűnik az okozat és újból helyre áll az iskola egyensúlya.

Puccs a Tarbut ellen

— A másik, talán ennél is fájóbb tény, amely a zsidó közvélemény tekintélyes részét irritálja, a Tarbut-iskolaegyesület felosztása tárgyában hozott határozat, amely igen sokakat az iskola legkiválóbb barátai közül a legélesebb harc megindítására birt. A legutóbbi napokig kevesen tudtak arról, hogy néhány napi távollétem ideje alatt, egy egészen szűk körű értekezlet a Tarbut-iskolaegyesület felosztását és új ugynevezett kolozsvári zsidó iskolaegyesület létesítését mondotta ki, sőt ez utóbbi megalakítása iránt formális lépéseket is tett. Nem merem feltételezni, hogy ez a tény az előbb említett akcióval összefüggésben volna, csak mint tényt regisztrálok, hogy a zsidóság nagy tömegei soha nem ismertt hűségével támadtak és támadnak ellenem a szentségként ápoltt Tarbut-gondolat állítólagos feladása miatt. Soha nem képzelt szeretet és megismerkedés nyilatkozik meg a zsidóság részéről a Tarbut iránt, most amikor egy felelőtlen hangulat kiborításaként anyai áldozatkészség és verejtékes munka pozitív eredményeit válik veszendőben látni.

Illetékes fórum elé!

— Ezek azok a problémák, amelyek az utóbbi napok nyugtalanságait előidézték. Az erdélyi zsidóságunk megvannak azok az alkotmányos fórumai, amelyek e kérdésben dönteni hivatottak. Eppen a harc elhajlását kívánom megelőzni azzal, hogy az illetékes fórum elé fogom terelni a szövegesen leírt kérdéseket, amelynek igazságos döntése minden bizonnyal meg fogja teremteni szoktat az előfeltételeket, amelyek az iskola fentartásához, zavartalan működéséhez és fejlesztéséhez feltétlenül szükségesek.

— Nem fejezhetem be ezt a szándékomon kívül történt megnyilatkozást anélkül, hogy fel ne hívjam egész Erdély, de főként Kolozsvár zsidóságának figyelmét a zsidó iskola építésének elődázhatatlan szükségére. Ma már semmi sincs közöttünk, aki ezt az iskolát fentartani és minden erejével fejleszteni ne akarná. Életszükségletünk ez épp az, mint maga a zsidó kultúra. Kicsiknek és nagyoknak minden erejük megfeszítésével, párt-érdekek félretételével, egész odaadással kell magukat az iskolaépület ügyének szentelniük és ha minden zsidó csak kis részben is teljesíti kötelességét, amivel a zsidó művelődés ügyének tartozik, úgy meggyőződés szerinti október elsején, amikor az új iskolát megkezdjük, saját hajlékában fogja tovább szolgálhatni az igazi zsidó népnevelés ügyét a Tarbut Országos Zsidó Iskolaegyesület.

1980 LEI

a legújabb tavaszi férfiföltöny

Katz és Mendel

cégnél Cluj, Főter 10.

De Haan gyilkosait még nem fogták el

A meggyilkolt utolsó műve. Aki Cook főrabbit le akarta csuktatni

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) De Haan gyilkosait ezideig nem találták meg, jóllehet a palesztinai közbiztonsági hatóságok erőlyesen folytatják a nyomozást.

Jellemző, hogy a „Daily Express”, De Haan lapja teljesen tárgyilagos hangon ír a gyilkosságról. „A gyilkosokat nem fogták még el — írja — és ma még lehetetlen megállapítani a gyilkosság indokait, amelyek lehetnek politikaiak, de lehetnek egyebek is. De Haan gyakran fenyegette meg és egy idő óta érezte, hogy élete veszélyben forog.” Vezércikkében pedig többek között ezeket írja: „Közlebbi részletek nem állanak rendelkezésünkre és éppen azért lehetetlen a felelősséget a büntetést bármely politikai csoportra hárítani. Az eset ma a nyomozás stádiumában van és amíg annak eredményei nem válnak nyilvánvalóvá, mindenki függessze föl ez ügyben ítéletét.

De Haan utolsó tudósítása

A meggyilkolt De Haan halála előtt két órával sürgőnyt küldött lapjának, amelyben kárörvendően konstatálja a cionista mozgalom pillanatnyi tévesztését, ami egyébként nem is felel meg a valóságnak.

„Amerikai kábelüzenetek — így szól a tudósítás — megállapítják, hogy a cionista alap jövedelmei az utóbbi hónapban jelentősen csökkentek és hogy a cionista szervezet költségvetésébe beállított összegek aligha lesznek összehozhatók.”

Akik az ügyeket ismerik, tudják, hogy a palesztinai költségvetés éppen a sikeres amerikai Keren Hájesszód kampány következtében a következő télre biztosítva van.

Akinek alig volt barátja

Van egy közmondás, amely azt mondja, hogy akinek mindenki a barátja, az hízogó, akinek mindenki ellensége, az rossz ember. E közmondást idézi az amszterdami „Algemeen Handelsblatt” amikor De Haan meggyilkoltatásáról emlékezik meg. Ez az újság megjegyzi, hogy

A nemzeti párt vádirata a kormány ellen

A százas bizottság ülése Kolozsváron. Átjárt a fuziók tiz pontot. Nyilvánosságra hozzák a párt kormányzási programját

Ujra kezdik a fuzió tárgyalásokat

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette már az Uj Kelet, hogy a nemzeti párt végrehajtó bizottsága és a párt parlamenti tagjai vasárnap délelőtt Kolozsváron ülést tartottak, amelynek során Maniu Gyula részletes exozét tartott a nemzeti párt és parasztpárt között lefolytatott tárgyalásokról.

Az ülésről, amely teljesen zárt és bizalmas jellegű volt, a nemzeti párt hivatalos kommunikét adott ki, amelynek érdemi részét itt adjuk. „A nemzeti párt végrehajtó bizottsága és a párt parlamenti tagjai 1924 július tizenharmadikán gyűlése alkalmával Kolozsváron. Az ülést Maniu Gyula, a párt elnöke nyitotta meg, aki részletesen ismertette a fuzió tárgyalások minden momentumát és az addig a pillanatig, míg a parasztpárt felmondta a fuziót. Dr. Zsím Chirtop lezögei, hogy a párt összes tagjai egyetértéssel a párt vezetésével, majd Bravan separese közli, hogy a párt nyugaterdélyi szervezetei teljes szolidaritást vállalnak a párt vezetésének fuzió programjával. Ezután egy bizottságot küldenek ki, amely a párt-vezetés jelentése alapján rezolúciót szöveghez meg, amelyet a plénum elé terjesztenek. A rezolúció főbb részletei így szólnak:

A román nemzeti párt végrehajtóbizottságának és parlamenti tagjainak ülése a vezetés jelentése alapján a következő határozati javaslatot fogadja el:

- Sajnálattal vesszük tudomásul, hogy a parasztpárt vezetése felmondta azt a fuziót, amelyet elvben mind a két párt kongresszusa magáévá tett. A fuzió elvát a nemzeti párt valamennyi szíves tagja magáévá tette. Ez az elv abból a becsületes meggyőződésből fakadt, hogy a nemzeti demokrácia sokkal jobban szolgálja a nemzet és az állam érdekeit egyetlen egy pártban, mintha különböző szervezetekben van felaprózva. Az ülés reméli, annak ellenére, hogy a parasztpárt vezetése megdöntötte a megkötött megállapodásokat, mégis el fogja fogadni azt a kezdet, amely testvéri szeretettel nyúl feléje és ki fog minden olyan momentumot küszöbölni, amely a két pártot külön választja.

hanem Palesztinában, hanem Palesztinán kívül is sok ellenséget szerzett magának a meggyilkolt De Haan, aki a jeruzsálemi jogakadémia az ifjúság tiltakozása következtében kénytelen volt előadásait beszüntetni. Obink professzor ezt írta róla: „Amikor De Haan-nal Jeruzsálemben az utóan meatem, észrevettem, hogy a szembejövő zsidók kiköpnék előttünk. Megjegyeztem előtte: Azt hiszem, ezt nem az ön iránt való megkülönböztetett tiszteletből teszik. Mire ő így felelt: Igaza van, ezt az ön iránti tiszteletből cselekszik. Mert ha egyedül megyek, akkor nem a földre, hanem az arcomba köpnék”.

De Haan különben 1919-ben még mint meggyőződéses cionista jött Palesztinába, itt azonban összekülönbözött a vezetéssel és azzal agítált ellenük, hogy sokat költenek tisztviselői fizetésekre és hogy a szombatot nem tartják be. Nagyon gyűlölték őt azért is, mert az arab vezetőkhez baráti rokonszonnal viseltetett és mert állandóan lázított a zsidó újjáépítés ellen.

Cionistaellenes fanatizmusában annyira ment, hogy az egész zsidó világ nagyrabecsülését élvező Cook főrabbit börtönbe akarta juttatni. Cook ugyanis bizonyos közigazgatási ügyekben közhatósági személyként szerepel Palesztinában. Egy eset kapasan de Haan a főrabbit közokirathamításért jelentette fel és követelte azonnal való letartóztatását. A bíróság természetesen nem ült fel De Haannak.

De Haan élete

De Haan 1881-ben született egy észak-holland városban. Apja kántor volt, aki fiát tanítóképzésbe adta. A becsülvő fiu azonban a tanítói diploma elnyerése után folytatta tanulmányait. A jogi fakultásra iratkozott be és 1916-ban, harmincöt éves korában doktori címet nyert. Irodalmilag is működött és a legkiválóbb holland lírikusok egyikének tartották. De Haan, aki nagy agudistává vedlett, keresztény nőt vett feleségül.

podásokat, mégis el fogja fogadni azt a kezdet, amely testvéri szeretettel nyúl feléje és ki fog minden olyan momentumot küszöbölni, amely a két pártot külön választja.

2. A párt június 22-én tartott kongresszusán elfogadott határozati javaslat második pontjának alapján, amely világosan kimondja, hogy a parasztpárttal való fuzió alapjául szolgáló tiz elfogadott pont a nemzeti pártnak elveit juttatja kifejezésre, — az ülés kifejezésre juttatja, hogy ezek a pontok a párt programjának esszenciális részét képezik. Eppen ezért felhívja a párt összes tagjait, terjeszék ezeket a pontokat a nép nagy tömegei között. Ugyancsak felhívja a végrehajtóbizottságot, hogy ezeknek a pontoknak alapján rövid időn belül hozza újra nyilvánosságra a párt kormányzási programját.

3. A nemzeti párt nagy hazafias aggodalommal látja, hogy a jelenlegi kormány az országot nem a konszolidáció és a megerősítés, hanem a romlás útjára vezeti. A liberális diktatura, amely államcsíny, eszél és terror révén jutott hatalomra, semmit sem realizál azok közül az ígéretek közül, amellyel a kormány igazolni akarja azt az önkényt, amellyel a jogot és a törvényt helyettesíti.

Az alkotmányos parlamenti élet meg van folytatva, a törvényeket meglepetésszerűleg szavazzák meg és a parlamenti diskussziókban nincs biztosítva a szabad szó joga. Három fő törvény, az állam javsának komercializálása, az állam energiáinak kihasználásáról szóló és végül a bányatörvénynek feltétlenül pártkarakterű volt és azt a célt szolgálja, hogy az ország javait egy politikai párt és a liberális pénzügyi trósztr kezeire játssa. A közoktatási törvény meg a legelőnyösebb feltételeit sem biztosítja a népoktatás progressziójának.

A gazdasági élet közel van a csödhöz, a lejárat és a drágaság, amely nőtön-nő, azt bizonyítja, hogy egy hibás gazdasági koncepció a legnagyobb

Javakkal megál diszkreditálás u a legnagyobb amikor a horm felül juttat a r

Ez a katasz kormány eltávo helyére alkotm érdekében az ü a legelhatározó a kormány meg

4. Az ülés Maniu Gyulának jainak működés méltóságteljes élyel megvédték lást.

Az ülés a Majd több jelen véget ért.

A végrehajt munkatársra be bizottság egyik tuzios tárgyalás kerülnek.

A behle báljána

Ujra garázó

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokéi, akik hosa vát a birhad napi szünet után

A batheni r hoz híven ez év Péter és Pál ü nálkozó alkalma verésről lehet sz lenbe.

A multság, jelenlevő tanárok szöhető, hogy

A diákok az msug módja Csapatokban öst tak az állomás kéztiszteletben á

A diákok me embert. Véresre a már eszméletle

Glück Mórt uttesten és továb aztán megtamad kedőt. Májor csa met kapott diáko

podgyászát hátra utazni szándékoz hattak vonatra. I ismerik. Ez történ

Meg a zár

A kamara és igazság

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bizottsága vasár

lyen a záróra A bizottságban gulg foglaltak egységesen esti hatóság. Ezt a ha fogja közöl hogy néhány ne felelősen kellő in végleges rendese

A kereskedel zott a záróra k a város prefektv faktus által k meg a törvényes záróra kérdése

gyminiszternek, van. Eppen ez arra szólította fe alá Gritta prefel deletet.

A vasárnapi reskedők, mint gustoresc bizotts

Az ASTRA szerszámgépek külföldi gyártmányokkal felveszik a versenyt.

gták ol

osukatni

em Palesztinán ki-
t magának a meg-
uzsálemi jogakadé-
övetkeztében kény-
etni. Obbink pro-
kor De Haan-nal
ntem, észrevettem,
iköpnök előttünk,
iszem, ezt nem az
ztetett tiszteletből
gaza van, ezt az ön
Mert ha egyedül
re, hanem az ar-

19-ben még mint
Palesztinába, itt
vezetőséggel és
sokat költenek
hogy a szombatot
ülötték öt azért is,
ráti rokonszónvvel
n lázított a zsidó

ában annyira ment,
agyrabecslését él-
be akarta juttatni.
gazgatási ügyekben
epel Palesztinában.
a főrabbit közök-
és követelte azon-
biróság természet-

De Haan élete
letett egy észak-
tor volt, aki fiát
svágyó fiu azon-
ése után folytatta
sra iratkozott be
korában dektori
működött és a
egyikének tartot-
gudistává vedlett,

ny ellen

ot. Nyilvános-
adni azt a kezét,
felje és ki fog
készből, amely a

rtott kongresszusán
második pontjának
ndja, hogy a pa-
szolgáló tíz elfoga-
lveit juttatja kifeje-
ttatja, hogy ezek a
esszenciális részét
a párt összes tag-
kat a nép nagy tö-
bívja a végrehajtó-
ntoknak alapján rö-
ánosságra a párt

zafias aggodalommal
y az országot nem
és, hanem a rom-
diktatura, amely
en jutott utalomra,
l az igéretei közül,
arja azt az önkényt,
helyettesíti.
élet meg van fojtva,
g szavazzák meg és
nincs biztosítva a
ny, az állam javsi-
energiáinak kihasz-
gatótvénynek feltét-
t a célt szolgálja,
politikai párt és a
e játsza. A közök-
mibb feltételeit sem
ssziójának.
an a csódbhoz, a lej-
n-ű, azt bizonyítja,
epció a legnagyobb

Javakkal megáldott országot is az összeomlás és a
dizkreditálás útjára vezet. Az ország hivatalnokai
a legnagyobb nyomorúságban élnek ugyanakkor,
amikor a kormány politikája egyesekek érdemükön
felül juttat a meggazdagodáshoz.

Ez a katasztrófális helyzet csak a jelenlegi
kormány eltávolításával oldható meg. A diktatura
helyére alkotmányos rezsim kell jöjjön. Ennek az
érdekében az ülés felhívja a párt vezetőségét, hogy
a legelhatározottabb harcot folytassa továbbra is
a kormány megbuktatásának érdekében.

4. Az ülés teljes bizalmát fejezi ki elnökének,
Márin Gyulának. Helyesli a párt parlamenti tag-
jainak működését, köszönetet mond nekik azért a
méltóságos és energikus magatartásukért, amely-
lyel megvédték a párt elveit és politikai hitval-
lását.

Az ülés a rezolúciót egyhangulag elfogadta.
Majd több jelentéktelenebb felszólalás után az ülés
véget ért.

A végrehajtó-bizottság ülése után az Uj Kelet
munkatársa beszélgetést folytatott a végrehajtó-
bizottság egyik tagjával, aki kijelentette, hogy a
tuziós tárgyalások szeptemberben újra napirendre
kerülnek.

A Bethleni diákok Péter-Pál bálijának véres epilógusa

Ujra garázdálkodtak a naszdói diákok

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) A naszdói „Cosbuc” gimnázium növén-
dái, akik hosszú időre emlékeztetése tettek ne-
vüket a hirhéd vasuti verekedéseikkel néhány
napi szünet után újra garázdálkodni kezdtek.

A Bethleni román intelligencia rendez szokásá-
hoz híven ez évben is tancumultással ülte meg
Péter és Pál ünnepét.

A bálra a naszdói diákok, akik egyetlen ki-
rálló alkalmat sem szalasztanak el, ha zsidé-
verésről lehet szó, csoportosan ráadultak át Beth-
lenbe.

A multság a reggeli óráig tartott és csak a
jelenlevő tanárok körültekintő tapintatának kö-
szönhető, hogy maga a bál nyugodtan folyt le.

A diákok azonban a pályaudvar felé menet a
megakadályozták a mulatságot. Csoportosan
összefogva, hangos hejehujával vonul-
tak az állomás felé mikor szembe jött velük egy
késztiszteletben álló zsidó kereskedő, Glück Már.

A diákok megtámadták a hatvanesztendő öreg-
embert. Vérsere verték, majd letérsere a földre,
a már eszméletlen embert összerugdosták.

Glück Már véreben elterülve, otthagyták az
uttesten és tovább vonultak. Az állomás perronján
szétlángolták Májér Áron naszdói keres-
kedőt. Májér csak úgy tudott menekülni a vérsze-
met kapott diákok elől, hogy huszezer lej értékű
pedgyázat hátrahagyta és elszaladt. A Cetlenből
utazni szándékozó zsidók természetesen nem száll-
hattak vonatra. Hiszen a naszdói diákokat már jól
ismerik. Ez történt Bethlenben, Péter és Pál napján.

Megoldás előtt a záróra kérdése

A kamara és a Sfatul akolója a záróra
igazságos rendezése iránt

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) A kolozsvári Sfatul Negustoresc
bizottsága vasárnap délelőtt ülést tartott, ame-
lyen a záróra kérdése került megvitatás alá.
A bizottságban résztvevő kereskedők egyhan-
gúlag foglaltak amellett állást, hogy a zárórát
egységesen este nyolc órában állapítsa meg a
hatóság. Ezt a határozatot a bizottság átirat-
tala fogja később a hatóságokkal és remélik,
hogy néhány napon belül a határozatnak meg-
felelően kellő intézkedés fog történni a záróra
végleges rendezése ügyében.

A kereskedelmi és iparkamara is foglal-
kozott a záróra kérdéssel. Átirattal értesítette
a város prefektusát, hogy a Gritta rendőrpre-
fektus által kiadott zárórarendelet nem felel
meg a törvényes követelményeknek, mert a
záróra kérdésében intézkedési joga csak a bel-
ügyminiszternek, vagy a városi hatóságoknak
van. Eppen ezért az iparkamara átiratában
arra szólította fel a várost, hogy vegye revízió
alá Gritta prefektus által kiadott záróraren-
deletet.

A vasárnapi záróra kérdésében ugy a ke-
reskedők, mint a hatóságok és a Sfatul Ne-
gustoresc bizottságának tagjai között nem egy-

séges a felfogás. A Sfatul vasárnapi ülésén a
vasárnap délelőtti záróra kérdése is szóba ke-
rült, azonban a bizottság túlnyomó többségé-
nek szavazatára ezt a kérdést teljesen levették
napirendről, úgy, hogy a vasárnap délelőtti
üzletnyitás valószínűleg az élelmiszerkereske-

A francia kamara megszavazta Gailleaux és Malvy amnesztiáját

(Páris, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia kamara tegnapi ülésén, amely haj-
nali négy óra husz percig tartott, háromszázötz szavazattal kettőszázötz ellenében elfogadta az
amnesztia törvénynek azt a szakaszát, amely magával hozza Gailleaux és Malvy amnesztiáját. A
szendátusban augusztusban tárgyalják le az amnesztia javaslatot.

Lelőttek egy kolozsvári futballistát

Barabás Béla át akart szökni a határon. Menekülés közben lelőtték

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet
munkatársától.) Kolozsvár sporttársadalmát egy
országjárte ismert futballista tragikus halála
tartja izgalomban. Arról érkezett, eddig még
meg nem erősített híradás szerint Barabás Bé-
lát, a Victoria sportegyesület Barabás II. alatt
ismert, országos hírű játékosát, aki többször
volt Kolozsvár város válogatott csapatának
tagja, a határőrök Arad mellett agyonlőtték.

Barabás Béla katona volt, azonban Magyar-
országba szökött. Később valamiképpen mégis
visszatérhetett és katonai szolgálatra jelentke-
zett. Az első mekkésért azonban felelnie kellett.
Letartóztatták és az aradi várba zárták, ahol

Akinak játék az emberi élet

Egy többesörös gyilkos újra őt

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Szombaton este, néhány perccel tíz
óra után telefonon értesítették a kolozsvári
mentőállomást, hogy a Kétvíz-között fekvő
Móni-féle kocsma előtt két súlyos sebesült
ember felelre az utcán.

A kocsma előtt

Munkatársunk a mentők megérkezésével
egyidőre érkezett a helyszínre. A tömeg
utat nyitott a sebesülteknek s kíváncsian fi-
gyelte a mentőorvos sürgölődését, aki először a
halálosan sebesült Suciu János, Füzfa-utcai
gazdálkodó segítségére sietett. A szerencsétlen
ember alteste a szörvös értelmében fel volt
tépve. Gyomrán és ágyékán öt súlyos seb éke-
lenkedett, amelyet a sebesült iszonyu fájdalmá-
ban kezeivel tépett s emlé véret a körülállókra
fröcskölt. A másik sebesült, Riska János mo-
nostori gazdálkodó eszméletét veszítve feküdt
egy néhány méterrel tovább s mozdulatlan
teste fölött egy zilált öltözött paraszttasszony
törölgette a szeszeit.

A mentőorvos előbb Suciu Jánost kötözte
be, aki kötözés alatt elvesztette az eszméletét
s mikor kocsira tették, már agonizált. Riska
Jánosnak a bal vállán és hátán volt több szunt
seb, de nemesebb részeket nem ért a kés s így
bekötözés után egy pár perc múltán vissza-
nyerte az eszméletét.

A gyilkosság lefolyása

A rendőrség mindjárt a gyilkosság elköve-
tése után tudomást szerzett a dologról s amíg
a mentők a sebesülteket kezelték, addig a ki-
küldött detektívok és rendőrök körülkerítették
a Kétvízközt s egymástán fogták el a min-
den irányban szétszaladt támadókat. Előnek
Chicindean György került rendőrkézre, majd
ennek a vallomása nyomán rövid hejze után
elfogták a tulajdonképesi gyilkost: Merdán
Mihályt s testvérét Ferencet, aki leleplezte a ne-
gyedik testét is Marosan Sándor személyében.

Marosza rendőrzapitány azonnal meg-
kezdte a kihallgatásukat a központi rendőrsé-
gen. Egyformán és tagadás nélkül vallottak
valamennyien. Részegen jöttek a Móni-féle
kocsma, ahol tovább ittak s részeg fővel
jutott eszébe a két városrész: a Monostor
és Hóstát hagyományos vetélkedése. Elhatározták,
hogy valami nagyobb szabású virtuoskodá-
sossal mutatják meg a monostoriaknak, hogy
ott mulattak. Társaságukban volt Szatmári Károly
detektív és Kocsis Aurél rendőrségi soffőr, akik
ártatlanabb tréfára gondolva, felajánlották a
segítségüket. A társaság ekkor kivonult a
kocsma elé s várta, hogy kibe lehetne bele-
kötni. Pár pernyi várakozás után feltűnt az
uton Riska János és Suciu János. Gyantula-

dők részére sem fog megengedtetni. Mint érte-
sülünk, a napokban végleges rendezés alá ke-
rül a zárórákérés és pedig oly formában és
oly módon, hogy az mind a kereskedőket,
mind az alkalmazottakat teljes mértékben ki
fogja elégíteni.

most ügyének tárgyalása előtt állott.
Barabás Bélának másodsor is sikerült meg-
szöknie és katonaruhában pár nap előtt meg-
kísérlette a határon átjutni. Éjjel fogott hozzá
kockázatos tervének végrehajtásához. Már szinte
átjutott a határon, a grancsárok figyelmese-
k lettek a katonaruhás szökevényre. Megállásra
szólították fel. Barabás Béla nem állott meg,
mire a grancsárok utána löttek. Egyik golyó
olyan szerencsétlenül találta Barabást, hogy
azonnal megölte.
A fiatal, kiváló futballista tragédiája tegnapi
jutott el Kolozsvárra és ismerősei, nagyszámu
sportbarátai körében nagy részvétet keltett.

mul közeledtek a nevető csoport felé s azt se
vették komolyan, mikor Merdán Ferenc elállva
az utjukat igazságra szólította fel őket. Riska
tréfával felelt a vélt tréfára s folytatni akarta
az utját. Merdán kezében azonban villant már
a kés s a következő pillanatban előbb Riska
csott össze fájdalmas ordítással a földön, majd
Suciu, aki menekülni próbálva, tett még egy
nehány lépést. Merdán és társai, amint látták
a tréfa komolyra vált végét, szétszaladtak.

Merdán Mihály többszörös gyilkos

A rendőrség a vallomások jegyzőkönyvre
vétele után Merdánt, akiről nyilvánvalóan ki-
derült, hogy a haláltokozó szurásokot ő ejtette
Suciu, átadta az ügyészségnek. Az ügyészségi
vizsgálat aztán újabb szenzációkkal szolgált.
Kiderült, hogy Merdán Mihály 1918-ban egy
Pata-utcai verekedés alkalmával lelőtt egy ne-
számost, mert hangosan mert énekelni, a for-
dalom zürzavarában pedig — saját bevallása
szerint — több kérelmet követelt el, amelyeknek
egyike halálos volt. Merdán — ezek szerint —
többszörös gyilkos, aki nem ártatlan virtusko-
dásból követte el legutolsó gyilkosságát sem,
hanem azért, mert előtte egy emberélet semmit
sem ért. A gyilkosság elkövetése után egy
néhány perccel dicsekedve jelentette ki:
— Jól elláttam a baját! Ugy ment bele a
kés, mint a jólérett dinnyébe.

A monostoriak meg akarták lincseini
a késeiket

A felizgatott monostori gazdák a gyilkos-
ság színhelyéről a rendőrségre mentek, ahol
éppen folyt a kihallgatás. Erőszakkal akartak
behatolni a kihallgató terembe, majd amikor
ezt megakadályozták bevárták a kihallgatás
végét s amikor Merdánt fegyveres rendőrök
között az ügyészségre kísérték, reá akartak
rohanni a gyilkosra. Csak nagynehezen sike-
rült megakadályozni az összeszaladt rendőrségi
személyzetnek, hogy szót ne tépjék Merdánt,
aki összekötözött kezeivel némán állott az öt
védő örök között s farkasszemet nézett ellen-
ségekivel.

Családos ember volt az áldozat

A sebesültek elszállítását után még jó sokáig
ottmaradt a vérral fecskendezett kocsma előtt
egy asszony. Mellette egy széttörött tányér fe-
kült a földön s egy félkiló hus. Ismerősei erő-
szakkal vitték haza. A borzalmas jelenet, ami-
kor egyik felől az urát, másik felől a testvérét
látta vérükben fetrengeni, meghibbantotta az
esztét. Folytonosan azt hajtogatta:
— Nincs már kinek megfőzöm a vacsorát.
Csak akkor indult meg, amikor a gyerme-
keire figyelmeztették.

Ma nyílt meg a londoni konferencia

A londoni konferenciától függ Európa békéje

Prága, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A prágai konferencia tárgyalási anyagáról Nincsićs jugoszláv külügyminiszter nyilatkozott. A sajtó részére adott információiban Nincsićs kijelentette, hogy a kisantant államai teljes egyetértésben döntöttek azokról a problémákról, melyek a jelenlegi európai politikai helyzet legégetőbb kérdései.

Tagadhatatlan, — mondta a külügyminiszter — hogy az utóbbi hónapokban a kisantantban belül felmerültek bizonyos nehézségek, így elsősorban az orosz kérdésben, azonban a belgrádi konferencia óta a helyzet lényegében a kérdésben nem változott. A kisantant egyes államai részére az orosz kérdésben teljesen szabad kezdet biztosított.

Nincsićs után Duca román külügyminiszter tett nyilatkozatot, melynek során hangsúlyozta, hogy Romániának az orosz kérdés sokkal többet jelent, mint egyszerű problémát.

Románia minden erejével arra törekszik, hogy Oroszországgal a békés együttműködést biztosítsa, azonban ehhez feltétlenül szükségesnek tartja Oroszország részéről a mai román határok elismerését.

Duca reméli, hogy Oroszország a problémát nem fogja próbálni erőszakkal megoldani és nem fog arra törekedni, hogy a jelenlegi határokat erőszakos uton változtassa meg. Duca ezután Magyarország és Ausztria szanálásáról beszélt, amely kétségtelen jele a kisantant egységes cselekvőképességének.

A sajtónak adott információ kapcsán utolszól Benes csehszlovák külügyminiszter nyilatkozott. Benes nyilatkozata során rámutatott a kisantant cselekvési szférájára, amely teljes mértékben meghatározta a kisantant gondolkodását. Kijelentette, hogy a régi diplomácia lejárt módszerei helyébe egy új diplomáciai felfogás lépett, melynek a legszélesebbkörű kapcsolatok megteremtésében kell megnyilatkozni. Ezért van szükség arra, hogy a kisantant cselekvőképességének korlátait lehetőleg tágítani kell. Benes ezután a leghatározottabban szólt a kisantant felbomlásáról szóló híreket.

A kisantant erősebb ma, mint valaha volt.

Duca kijelentette az újságíróknak, különös öröme szolgál, hogy ezuttal részletesebben beszélhet Magyarországról.

Két romániai gyáros kellemetlen kalandja Magyarországon

Kémkedésért letartóztatták őket, autójukat pedig a Prónay-tisztek elrabolták. Még ma is keresik az egyenruhás autórablókat

(Budapest, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Fratii Cumpănaso et Co. craiovai szalámigyár tulajdonosai 1920. november 29-én Bécsben két nagy teherautót vásároltak. Felfogták Palkovics István és Heiden Louis sofőröket, az autóra felpakoltak 32.200 lej értékű szott lőbelet és elindultak Bruckon keresztül a román határral, hogy Magyarországon át Romániába szállítsák szalámigyárukba az árut. Ceglédig minden akadály nélkül mentek, Cegléden azonban

a katonai parancsnokság kémkedés gyanúja miatt feltartóztatta a két autót.

Az autókat a rajtalevő áruval együtt őrizetbe vették és a két román cégtulajdonos a budapesti katonai P. csoporthoz kísérték.

Azonban kiderült a két román gyáros ártatlansága és szabadon bocsátották őket. A két gyáros vonaton ment Romániába s a két autó folytatta útját. Kétegyházáig el is jutott a két autó,

ott azonban hirtelen mind a kettőnek nyomaveszett.

A kétegyházi vámbirendeltség jelentése szerint a két teherautó nem lépte át a határt.

Ezeket mondta el a két román gyáros a budapesti főkapitánysághoz intézett feljelentésében, amelyben a két sofőrt, miután az áruval megrakott autókkal együtt eltűntek, sikkasztás és csalás büntetése miatt feljelentette. De ismeretlen társai ellen is feljelentést adott be a román cég. Az „ismeretlen társak”, mint alább kiderül, rendkívül érdekes módon kapcsolódtak bele a két hatalmas autó eltűnésének történetébe.

A főkapitányságon megindult nyomozás az

Magyarország kormánya és a kisantant államai között a viszony egyre jobb

és egyre eredményesebb. Ha Magyarország végleg elfogadja az adott helyzetet, ha jóindulattal és szívesen dolgozik tovább a kisantanttal közös érdekeinek és gazdasági-politikai helyzetének konszolidációjáért, úgy a megkezdett jó viszony még szorosabbra mélyülhet.

Románia őszinte örömmel látja, hogy Magyarországon megerősödött az őszinte, tartós béke utáni vágy és az a törekvés, hogy a szomszédos államokkal barátságos kapcsolatokat létesítsen. Ennek az akaratnak és vágyának különösen Romániával voltak legutóbb jelentős eredményei. A tárgyalások, melyek Románia és Magyarország között ez év áprilisében megindultak, számos megegyezésre és szerződéses megállapodásra vezettek. A megbeszélések a legbarátságosabb külső körülmények között folytak le.

Hasonló jó atmoszféra alakult ki a kommunizmus bukása után bekövetkezett magyarországi román megszállás és egyéb igazságügyi kérdésekben is. Mindez arra vall, hogy Magyarországon is felismerték a szerződéspolitika nagy jelentőségét, amelynek üdvös következménye az egyre növekvő bizalom Magyarország iránt. A kisantant jóindulatu szándékainak méltányolása Magyarország rekonstrukcióját fogja eredményezni.

A kisantant konferencia további ülésein a jóvátételi problémát és a szövetségi közti adósságok ügyét tárgyalták meg, majd a népszövetség őszi ülészakán tárgyalandó kérdésekkel foglalkoztak, elsősorban a lefegyverzés kérdésével, kapcsolatban a kölcsönös garanciapak-tummal.

A miniszterek az összes kérdésekben a legteljesebb megegyezésre jutottak. Az egész konferencia a legnagyobb őszinteség és szívélyes barátság jegyében folyt le. A konferencia befejeztével elhatározták, hogy a legközelebbi kisantantkonferenciát Bukarestben tartják meg a tél folyamán. A konferencia után a külügyminiszterek Lana-ba utaztak Massaryk elnökhez, utközben pedig több, történelmi nevezetességű kastélyt látogattak meg. Mindenütt igen meleg fogadtatásban részesültek a vendégek, akikkel Massaryk is hosszabb eszmecsere-t folytatott.

akkori időkre szomorúan jellemző tényállást derítette ki:

Heiden Louis és Palkovics István sofőröket — jelentették a detektívek — elfogták.

A két sofőr autók Bécstől indult el. Békéscsabáig kisebb-nagyobb akadályokkal eljutottak. Békéscsabán egyszerre a két sofőr elé toppant — szól a detektívjelentés — egy Székely Andor és egy Eisinger nevű főhadnagy, akik azt mondták, hogy a Prónay-különítmény tisztjei és az autót nem engedik Romániába, azok Magyarországon fognak maradni. 30—30.000 korona jutalmat ígértek a sofőröknek, ha ellenkezés nélkül hozzák fel az autókat Budapestre. Maguk ne féljenek, — mondták a tiszték, — bajuk nem fog történni,

mi utasítjuk a lökösházai magyar határőrséget, hogy éjjel után több lövést tegyenek a határszélen,

ezzel demonstrálva, hogy a két autó rebesen átment a demarkációs vonalon, megállítani nem bírták, azért lőttek utána.

Ekét Prónay-tiszt felült az autóra és kényszerítették a sofőröket, hogy Budapest felé vezessék az autókat. Éjjel érkeztek Kecskemétre, az autókat Eisinger egy előttünk jól ismert házba dirigálta, ahol azok éjjelen át az udvaron álltak, ő maga pedig abban a házban halt. Másnap érkeztek Budapestre, a két tiszt a Bibó-garázsba dirigálta az autót. Bibó hadnagy is megnyugtatta a sofőröket, hogy semmi bajuk sem lesz, sőt jutalmat igényelhetnek. A két tisztül a sofőrök a megígért 30—30.000 korona helyett csak 15—15.000 koronát kaptak

s amikor kivatkoztak az ígéretekre, Székely főhadnagy pofonokat ígért nekik.

Az állítólagos Prónay-tisztek személyazonosságának megállapítása, valamint az autó beszerzése iránt — végzi a detektívjelentés — a nyomozást folytatjuk.

A detektívjelentés alapján a királyi ügyészségre került az ügy. Dr. Halász Miklós ügyvéd, a román gyárosok képviselőjében, az első honvéd vegyes dandárparancsnokságon is feljelentést adott be ismeretlen tettesek ellen. A katonai ügyész az iratokat áttette a szegedi honvéd dandárparancsnoksághoz, amely bevezette a nyomozást.

Közben a gyulai törvényszék 1922-ben letartóztatta az ügyet és a két sofőrt sikkasztásért bilenc-hilenc hónapi börtönrre ítélte.

Két év óta az ügy minden felebbezési fórumot megjárt és tegnap az ítélőtábla elé került, amely helybenhagyta a gyulai törvényszék ítéletét, de egyszerűsített elrendelte a nyomozás újra megindítását a katonai ruhába öltözött ismeretlen (?) autórablók ellen.

Megindultak a tárgyalások az újságírókizárás ügyében

Az újságíró szervezet nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári újságíró szervezet és a lapkiadók között tegnap délután a kiadók kezdeményezésére megindultak a tárgyalások. A tárgyalások eleinte azzal a reménnyel kecsesgertek, hogy a megegyezés még a mai nap folyamán létrejön. A mai tárgyalásokon azonban komplikációk merültek fel, úgy, hogy a megegyezés egyelőre meghiúsult.

A sztrájk állásáról az esti órákban az újságíró szervezet a következő nyilatkozatot adta ki:

A kolozsvári három napilap szerkesztő ségeinek a kiadóvállalatokkal szembeni konfliktusa azon a ponton áll, amely bekövetkezett a kizárás órájában. A szerkesztőségeknek nem áll érdekükben a „Keleti Újság”, „Ellenzék” és „Újság” napilapok megjelenését megnehezíteni, hadd lássa a nyilvánosság, hogy mit érnek ezek a lapok komoly és tisztességes újságírók nélkül. Az újságíró-szervezet rendes tagjai közül senki sztrájk-törésre kapható nem volt és a szolidaritás ellen senki sem vétett. A lapkiadók a közvélemény megtévesztése végett olyan közleményeket hoznak nyilvánosságra, melyek az ellentéteket valótlán szinben tüntetik fel. Fizetésbeli különbségekről már nincsen szó, a vitás feltételeket nem az újságírók állították fel. A kiadók állították fel olyan követeléseket és feltételeket, melyek az újságírási erkölcsi alapjait támadják meg. Az újságírók az erkölcsi tekintélyt és a lelkiismereti szabadságot védik. A tárgyalások folyamatban vannak ugyan, de az újságírói tisztesség védelme nem engedi meg, hogy a szerkesztőségek régi jogaikból és álláspontjukból engedjenek.

Közvetlenül lapzártá előtt arról értesülünk, hogy az „Újság”-nál és „Ellenzék”-nél minden kilátás meg van a megegyezésre, a „Keleti Újság” azonban még mindig rideg álláspontot foglal el.

A francia sajtó támadja Marx kancellárt

Páris, július 14. A sajtó egyöntetűen elítéli Marx német kancellár szombati beszédét. A „Temps” szemére hányja a kancellárnak, hogy nem méltányolja a iranciák engedményeit és félreismeri a helyzetet. Franciaország megengedte a kiutasítottak visszatérését, ezt az engedményt azonban Németország semmivel sem viszonzta. A német kormány eddig a Dawes-javaslatok egyikét sem fogadta el, tehát nem követelhet további engedményeket.

Macdonald párisi tárgyalásainak hullámai a londoni alsóházban

London, július 14. Az alsóház mai vitájának főcélja, hogy Macdonaldtól újabb információkat szerezzenek a párisi tárgyalásairól kiadott közleményről. Várják Asquith, Baldwin, Lloyd George, Mac Neil és mások felszólalásait és Macdonald nyilatkozatát.

gére, Székely ígért nekik.

zemélyazonosságának átbeszerzése iránt a nyomozást foly-

a királyi ügyész Miklós ügyvéd, az első honvéd vez. feljelentést adott a katonai ügyész az avéd dandárparancsnomozást.

1922-ben letár-sikkasztásért kilenc-

felebbezési törumot elé került, amely ényzsék itéletét, de mozás újra magindit ismeretlen (?) autó-

Tárgyalások és ügyében

nyilatkozata

Az Uj Kelet társaságíró szervezet és dőlután a kiadók tak a tárgyalások. a reménytel kezdés még a mai nap tárgyalásokon azon fel úgy, hogy a asult.

ti órákban az új-kező nyilatkozatot

napilap szerkesztő kkal szembeni kon-ll, amely bekövetke-A szerkesztőségek-a „Keleti Újság”, apilapok megjelené-lása a nyilvános-a lapok komoly nélküli. Az újságíró-özül senki sztrájk-és a szolidaritás lapkiadók a köz-égett olyan közle-osságra, melyek az ben tüntetik fel. Fi-már nincsen szó, a újságírók állították el olyan követelé-vek az újságírás er-neg. Az újságírók a lelkiismereti sza-lások folyamatban ígírói tisztesség vé-hogy a szerkesztő-álláspontjukból en-

tt arról értesülünk, lenzék“nél minden yezésre, a „Keleti g rideg álláspontot

Madja Marx

egyöntetien elítéli ombati beszédét. A kancellárnak, hogy k engedményeit és nciaország megen-terését, ezt az en-zág semmivel sem ny eddig a Dawes-áta el, tehát nem nyeket.

Tárgyalásainak alsóházban

sóház mai vitájá-ától újabb informá-tárgyalásairól ki-Asquith, Baldwin, mások felszólalásait

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Feladás szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei, félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

A városi villamosművek kibővítése. A városi villamosművek kibővítésének és rendbehozásának ügye már évek óta foglalkoztatja a kolozsvári tanácsot. A legkülönbözőbb tervek merültek fel az ügy rendezésére, de ezek kivitele körül minden alkalommal akadályok merültek fel. Ezekben malett, hogy a város áramszolgáltatása körül állandóan bajok voltak. Az őszi és téli hónapokban gyakran olyan természetű zavarok állottak be, amelyek a villamosárammal dolgozó üzemeket károsan érintette, az esti világitást pedig egészen megakasztotta. Ezeket az állapotokat csakis a villamosművek gyökeres rendbehozásától lehet elvárni.

A város fejlődése most már parancsolón követeli a zavarok megszüntését és az akadálytalan áramszolgáltatást. Ennek tudatában a Ganz és Electrica cégek együttes javaslatot tettek a városi villamosművek kibővítésére. A javaslathoz terveket mellékeltek, amelyeknek keresztülvitele esetén a város legtávolabbi pontjain is be lehetne vezetni a villamos világitást. Ugyancsak ajánlatot nyújtott be a Konez és Bohatid építész cég. Arányában ez a terv nem olyan nagy, mint a Ganz és Electricaé, de sokkal olcsóbb. A terveket egy hármás bizottság felülvizsgálására bízták. Moga és Crainic tanácsosok és Ciortea Victor mérnök, a város építészeti hivatalának főnöke fogják felülvizsgálni a terveket és amennyiben megfelelőnek tartanak a kivitelre is, konkrét javaslatot terjesztenek a tanács elé. Az említett cégek egyébként hosszabb néleleti vízezonyt ezertnének kötni a várossal. A villamosművek olyan arányu kibővítéséről, hogy az a közlekedésre is beállítható legyen és a régen óhajtott néhány villamos vonalat be lehessen vezetni, a mostani tervekben nincs szó. Minthogy a hármás bizottság egyik tagja, Crainic tanácsos ezidőszert szabadságon van, a tervek tárgyalása némi halasztást szenved. De leggyorsabb elintézés esetén sem lehet remélni, hogy ez év őszén a munkálatok befejeződhetnek.

Ady Endre szülei meglátogatják Goga Octavian. Amint megirtuk, Ady Endre tisztelői augusztus huszadikán és huszonegyedikén Zilahon a költő emlékére ünnepélyt rendeznek. Az Ady-ünnepégek jellegé emelni fogja az a tény, hogy a védnöki tisztet Goga Octavian, a román nemzet legnagyobb élő költője, volt vallási és művészeti miniszter vállalta el. Az olvasó közönség jól ismeri azt a bensőséges kapcsolatot, amely Gogát és Ady Endrét összekötötte. Goga Octavian munkásságából és nyilatkozataiból kétségtelenül megállapítható, hogy Goga mindenkor, már Ady életében is, kifejezésre juttatta azt a határtalan bámulatot, amely az egyetemes kultúra bátor szava harcosát megillette. Amint értesülünk, a zilahi Ady-ünnepégek lezajlása után Ady édesapja és édesanyja viszonzásul meg fogják látogatni Goga Octaviant csucsai kastélyában.

Ujra lefoglalták a nagykarolyi hitközség vagyonát. Több ízben irtunk már arról a perről, melyet a nagykarolyi zsidó hitközség ellen elbocsátott metzője indított. Az ügy az itélethezatalig kétszer járta meg a járásbírószágot, törvényszéket, itéltáblát és semmitőszéket, míg végre egy választott bíróság a metzőnek mintegy százötvenezer lej végkielégítést ítelt meg, a választott bíróság tagjainak pedig fejenként 10-15 ezer lejt, összesen 45 ezer lejt. A nagykarolyi járásbírószágot a választott bíróság ítélete alapján elrendelte a végrehajtás foganatosítását és így lefoglalták a hitközség egész vagyonát, a hitközségi adókat, a rituális fűrdőt, az iskolát és a hitközségi épületeit. A hitközség formabírákra hivatkozva, kérte a szatmári törvényszéket, hogy semmisítse meg a járásbírószágot által elrendelt foglalást. A múlt hónap második felében a törvényszék megsemmisítette a foglalást és felére, 22.500 lejre szállította le a választott bírák által igényelt költségeket. A törvényszék a kérdés tisztázásáig megadta a módot a metzőnek, hogy újabb kérvényt nyújtson be a végrehajtás iránt. A metző az alaki hibákat pótolta és újból kérte a végrehajtás foganatosítását. A járásbírószágot helyet adott a metző kérésének és most újból lefoglalta a hitközség egész vagyonát.

A kisantant erősebb, mint valaha volt Nincsiacs, Duca és Benes nyilatkozatai a prágai konferencia eredményeiről. Kedvező hangulat Magyarországgal szemben

(Cluj Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet munkatársától) A prágai konferencia amelytől Európa érdeklődése a ma megnyíló londoni konferencia felé fordul, mert attól várja annak a programnak a megvalósítását, amely a tényleges béke, konszolidáció megteremtését tűzte ki céljánál. Londoni jelentések szerint Anglia a londoni konferencián a következő előterjesztéseket fogja tenni:

A szövetségesek teljes egészében elfogadják a Dawes-veleményt.

A konferencia alapítsa meg a szakértői vélemény által szükséges intézkedéseket.

A szövetség által megállapított és még min-

Nyilatkozat. Az Uj Kelet vasárnapi számában „Tizenegy elűdözött Tarbut tanár“ cikkel kapcsolatban több oldalról az a kombináció merült fel, hogy fenti cikket én irtam. Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a jelzett cikket én nem irtam. Szilágyi Adolf.

A jugoszláviai zsidó ifjuság országos kongresszusa. Ujvidékről jelentik: A Jugoszláviai Országos Zsidó Ifjusági Szövetség ötödik kongresszusát augusztus 18 és 20-ika között tartja meg Ujvidéken. A kongresszuson a zsidó ifjuság pártáryalatra való tekintet nélkül vesz részt.

Herzl halála és az ifjuság. Messze városokból, isten háta mögé dugott kicsiny falvakból szép, lélekemelő híreket küld napról-napra a szerkesztőségre a zsidó fiatalság. Herzl lelke nagy szárnyapásokkal lebben át a föld térein és a lebbenesek szele megérintette a zsidó fiatalok szívet. A zsidó fiatalok, a megérintettek komoly elmerüléssel készülnek Tammusz 20-ikára, a legfelemelőbb zsidó gyásznapra. Herzl halála napjának megünneplésére. És a híradások programokról és bevételekről szólnak. Es egyöntetű minden híradás: az ünnepségek teljes bevétele a Herzl erdőgyarapítást szolgálja. A fiatalok olajfákat ültetnek a palesztinai Herzl erdőben. A hála és a tisztelet legszebb kifejezése. Herzl lelke szíven csókolta a mi fiataljainkat és az olajfák erdejének csudás illata hirdeti a munkájukat. Ebben az esztendőben Tammusz 20-ika, Erdélyben a zsidó fiatalság szent ünnepe lesz.

Házasság. Rosmann Friduska és Hirsch Gyula kereskedő Odorheiból folyó év július hó 16-án tartják egybekelési ünnepélyüket Targu-Muresen (Marosvásárhely). (Minden külön értesítés helyett.)

Meggyilkoltak egy spanyol herceget. Los-Angelesből jelentik: Néhány hónappal ezelőtt a fiatal és gazdag Mario Eskabar spanyol herceg telepedett itt meg a villaváros egy gyönyörű palotájában. A herceg eleinte néhány személyből álló kíséretével teljesen visszavonult életet folytatott: alig érintkezett emberekkel. Később azonban gyakrabban kereste fel a város színházait és mulatóit és ezen a révén megismerkedett Barbara Larmor artistanővel, aki akkortájt vált el negyedik férjétől. A herceg és a színésznő között meleg barátság fejlődött ki. A herceg elhagyta a palotáját és Miss Larmor lakásába költözött. Együtt meghagyta kíséretét tagjainak, hogy néhány hétig ne zavarják, senki ne keresse kivéve a legfontosabb ügyekben. A herceg kivánságát környezeté respektálván, csak egy hónap múlva kereste fel a színésznő lakásán. Itt azonban nem találták a herceget, akiről a nő azt mondta, hogy elutazott Franciaországba. Minthogy a herceg elutazása gyanús körülmények között történt, titkára azonnal feljelentést tett a rendőrségen. Itt megállapították, hogy az artistanő utóbbi időben egy díjbirkózóval együtt zsarolni kezdte a herceget, akit minden ékszerétől és pénzétől megfosztottak. Amikor a lapok az ügyvel erősen foglalkoztak, egy soffőr jelentkezett a rendőrségen, aki elmondotta, hogy ismeri Barbara Larmor. Az artistanő és barátja egy éjszaka házuk elé rendelték. A díjbirkózó egy nagy kosarat hozott a gépkocsiba, amelyet a tengerpart felé kellett hajtania. Itt a kosarat kiemelték az autóból és behajították a tengerbe. Véleménye szerint a kosárban a herceg holttestét rejtették el. A rendőrség most már ebben az irányban is hi-

dig érvényben levő gazdasági szankciókat, amelyek Németország gazdasági életét súlyosan befolyásolják, szüntessék meg.

A szövetségesek állapotjanak meg abban, hogy ezeket a szankciókat csak akkor léptetik újra életbe, ha Németország megtagadná vagy megakadályozná a Dawes-tervezet végrehajtását. Ha ez be is következne, ezt a tényt ne a jóvátételi bizottság, hanem a Népszövetség állapítsa meg.

Annak a külön bizottságnak a tárgyalására, amelyen ezt a kérdést tárgyalja, Németországot is meg kell hívni.

terjesztette a nyomozást. Barbara Larmor és barátját letartóztatták.

Hetmann, akiből utonálló lett. A vilnai „Tog“ című lapban olvassuk: A bialovei erdőben Grigoru Dulka huszonhat éves bandita garázdálkodik, aki néhány évvel ezelőtt egyike volt a legfélelmetesebb ellenforradalmi bandavezéreknek. A hetmann most az erdőbe vonult vissza néhány züllött társával és abból él, hogy az arra utazó kereskedőket és vásárosokat fosztogatja. Nemrégiben meggyilkolta az összes erdőőröket és a tőlük elvett fegyvereket kiosztotta bandája tagjai között, akik rémitgetik a közeli falvak népét. A volt hetmann újabb a zsákmányolt árucikkék és gabona értékesítését valósággal katonai módon szervezte meg. Cinkosít lóháton és kocsin parasztnak öltöztetve kiküldi messze fekvő városokba, ahol az eladott zsákmány helyébe építőanyagot vásárolnak és az erdők mélyén lakályos hajlékokat rendeznek be maguknak.

Elfogták a hamis egy- és kétlejese-gyárosát. Alig pár héttel ezelőtt az új ére-pénzek forgalombahozatala után igen sok egy- és kétlejes került a piacra. A hatósági nyomozás most végül eredményre vezetett és a jól-szervezett pénzhamisító bandát hosszas és erő-lyes hajsza után sikerült ártalmatlanná tenni. A hamis egy- és kétlejesekeket egy Dumitrescu nevű ploestii kereskedelmi levelező fedezte fel. A nyomozás szálai egy Ratariu Miklós nevű rovtomultu szedőhöz vezettek, aki Ploestiben lakott. Julius tizenegyedikén este Toineverenu rendőrkomiszár három detektívvel és két rend-őrrel meglent Ratariu lakásán, behatoltak a pincébe és Ratariut „munka közben“ letartóztatták. Átkutatták a pincéhelyiséget és a gépek mögött megtalálták a már elkészített ére-pénzeket, összesen 18 háló egy- és kétlejést és azonkívül nagymennyiségű gipszet, olvasztott ércet és egyéb a pénzgyártáshoz szükséges anyagokat találtak. Ratariu hosszas vallatás után bevallotta, hogy társai is vannak, akiknek közelebbi címét vagy nevét azonban nem tudja megmondani. Ratariut előzetes letartóztatásba helyezték és átszállították a ploestii törvényszékhez. A „kollégák“ után pedig be-vezették a nyomozást.

* Diana sósborszesz fejfájás ellen.

Nagy

harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lei	25
Fleht-harisnya minden színben	lei	53
Muszlín harisnya divat-színben	lei	69
Cérna-muszlín minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR 13

Dívalkoztyákban és költőtarukban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

SPORT

Az atlétikai olimpiász utolsó napja

Világrekordok rekordja

Vasárnap volt az atlétikai olimpiász utolsó napja. Gyönyörű eredmények, több újabb világrekord beállításja jellemezték az utolsó napi versenyeket.

Az olimpiász főhőse Narmi, aki négy bajnoksággal kedveskedett hazájának. Bámulatos tempó-bíró athléta. A négy bajnokságot két nap alatt nyerte el.

Egybevétel, az atlétikai olimpiász győztese Amerika 255 ponttal, második a kis Finnország 166, harmadik Anglia 85, negyedik Svédország 31, ötödik Franciaország 26 ponttal. Magyarország az atlétikában 10 és fél pontot szerzett.

Tegnap megkezdődtek az olimpiai vízipóló mérkőzések és Magyarország olyan meglepetéssel szolgált, amire senki sem számított. Meghosszabbított idő után 7:6 arányban győzött Európa egyik legjobb vízipóló csapatát, Anglia fölött. De nem kisebb meglepetéssel szolgáltak a magyar kardvívók, akik Angliát 15:1, Amerikát pedig 14:2 arányban győzték le.

Részletes eredmények:

Dekatlón. Világbajnok: Osborne (Amerika) 7710 ponttal. 2. Worton (Amerika) 7350 és 3. Klumburg (eszti) 7325 ponttal.

Osborne eredményei: 100 m. 11:2 mp., távolugrás 6:92 cm., súlydobás 13.43 cm., magasugrás 197 cm., 400 m., síkfutás 53:2 cm., rúdugrás 350 cm., gergelydobás 46 m. 69 cm., 1500 m. síkfutás 4 p. 50 mp., 110 m. gátfutás 16 mp., diszkoszvetés 36 m.

Hármasugrás: Győztes Honner (Ausztrália) 15 m. 52 cm., világrekord, 2. Brunste (Argentína) 15 m. 42 cm., 3. Taulen (finn) 15 m. 27 cm.

Mézel futóverseny: Olimpiai bajnok Narmi (finn) 32 p. 54.8 mp., 2. Ritola (finn), 3. Johansson (Amerika). 47 fokos ériási hőségben 40-an startoltak, de csak 20-an érték célhoz. Wide (svéd), Ritola (finn), Raatas (finn), Sipilä (finn) a cél után összerogytak. Valamennyit kórházba szállították. Narmi az egész verseny alatt frissen futott és megnyerte a harmadik világbajnokságot.

Crosscountry csapatverseny: 1. Finnország 11 ponttal, 2. Amerika, 3. Franciaország.

4x400 m. staféta: Győztes: 1. Amerika csapata 3 p. 16 mp.-es világrekord idő alatt. 2. Svédország, 3. Anglia, 4. Kanada, 5. Franciaország, 6. Olaszország. Nyolc méterrel nyerve.

KAC—Gloria-CFR 3:1 (2:1). Az aradi kerület tavalyi bajnokát az aradi Gloria-CFR-t volt alkalmunk látni szombaton és vasárnap a kolozsvári sétatéri sportpályán. Szombaton a Victoriával — az eredményről beszámoltunk tegnapi számunkban — játszottak az aradiak, vasárnap pedig a szimpatikus piros-fehérek, a KAC látta őket vendégül. Meg kell állapítanunk, hogy a szombati mérkőzés kinos botrányának előidézője Istvánffy I. volt. Nem helyeselhetjük azonban az önbíráskodás ama formáját sem, amelyet Husztig választott. Ilyen előzmények után került össze tegnap az aradi csapat a KAC-al. Az aradiak roppant gyenge játékot produkáltak. Leggyengébb részük a csatársor belső triója. Képtelenek komolyabb akciókra. Tizenhatosig még valahogyan leviszik a labdát, de ennél többet nem igen tudnak. A két szélsőtől, de különösen a balszélsőtől szép beadásokat láttunk. A csapat legjobb embere Husztig, ki intelligens játékkal vonta magára a figyelmet. Örömmel konstataztuk, hogy a KAC egyre javul. Rakitovszki technikája, lövőképessége és helyszkedési érzéke elsőrangú klasszisra vall. A játék lefolyását egyébként általános lanyhaság jellemzi. A vezetést az aradiak érik el a hatodik percben. Maller szélső beadását Vasvári gólba rugja. A huszadik percben egyenlít a KAC Barabás révén, sőt rá pár percre kornerből Rakitovszki nagy-szerű fejeséből újabb gólt ér el. A második félidőben az aradiak megkísérik az eredményt egalizálni, de a KAC-védelem nem engedi őket szóhoz jutni. A 24. percben Rakitovszki kiszökik és szépen helyezett labdájával beállítja a végeredményt. Biró Nagy Lajos.

Kolozsvár válogatott csapatát augusztus 30 és 31-re meghívta a középnyemeterszági futballszövetség. A középnyemeterszági futball-

10.000 m. gyaloglás: 1. Frigerio (olasz) 47:49 mp., 2. Goodvin (angol), 3. Master (Dél-afrika), 4. Pavasi (olasz), 5. Schwab (svájce).

Diszkoszvetés: 1. Houser (Amerika) 46 12.5 m., 2. Nittima (finn) 44 95 m., 3. Lieb (Amerika) 44:83 m., 4. Pope (Amerika) 44:44 m.

4x100 m. staféta: 1. Amerika (Clarke, Husay, Leconney, Murhison) 41 mp., világrekord idő alatt. 2. Anglia 41:2 mp., 3. Hollandia 42 1 mp., 4. Magyarország 42 2 mp., 5. Franciaország.

3000 m. csapatverseny. 1. Finnország 8 p. 2. Anglia, 3. Amerika. Egyénileg első Narmi (finn) 8:32, 2. Ritola (finn) 8 p. 41 mp., 3. Macdonald (angol) 8 p. 42 mp.

Marathoni futás: 1. Stanroos (finn) 2 óra 41 p 20:4 mp., 2. Bertini (olasz), 3. Demar (Amerika), 4. Halone (finn), 5. Fery (Anglia). Kirsly Pál (magyar) 30 km. után a kőtség miatt feladta.

Vízipóló eredmények: Az előmérkőzések során Magyarország legyőzi Angliát 7:6 arányban, Svédország—Olaszország 7:0, Franciaország—Amerika 3:1.

Négyes evezős verseny döntője. 1. Amerika, 2. Franciaország, 3. Hollandia, 4. Olaszország.

Kardvívás csapatverseny: Magyarország 15:1 arányban legyőzte Angliát, 14:2 arányban Amerikát, 10:6 arányban Belgiumot.

Az 1500 méteres úszás első előfutájában Charlton (Ausztrália) 21:20.4 p. idővel új világrekordot állított fel, melyet azonban Arne Borg svéd, a második előfutájában 21:11.4 p. idővel megdöntött a ezzel új rekordot ért el.

Birkózás

Könnyűsúly: 1. Freeman (finn), 2. Keresztes (magyar), 3. Westerlung (finn), 4. Kusmeto (finn), 5. Matura (magyar). A Keresztes—Freeman döntőmérkőzésén ériási botrány tört ki, amikor a zsűri az állandó fölényben levő Keresztest lepentezte.

Nagyközsúly: 1. Westergria (svéd), 2. Swanson (svéd), 3. Pellinen (finn), 4. Hrakim (finn), 5. Wilkström (finn), 6. Varga Béla (magyar).

Nehézsúly: 1. Deglane (francia), 2. Rosenquist (finn), 3. Bodó (magyar), 4. Larsen (dán). Deglane győzelmét megóvták, mert állítólag cirkuszi birkózó. — A közsúly eredményeit még nem hirdették ki.

szövetség értesítette a Comitetul Regionalt, hogy augusztus 30-án Leipzigban és 31-én Dresdenben hajlandó vendégül látni a kolozsvári válogatott csapatot revansemérkőzésre. A Comitetul Regional a legközelebbi ülésen foglalkozik a kérések átíratásával és dönt a revánsemérkőzés megtartása ügyében.

Szombati eredmények

Kinizsi—Jaha (Cernaufi) 7:0 (3:0). A Cupa Maras-ért lefolyt döntőben a Kinizsi szép játék után biztosan győzött. A Kinizsi ezzel végleg megszerezte a háromszor egymásután megnyert aranyserleget.

AMTE—Olimpia 2:1 (2:0). Az aradi munkáscsapat biztosan győzött a brassói csapat felett.

Az ATE jubileumi körmérkőzése. Az ATE 45 éves fennállása alkalmából jubiláris körmérkőzést rendezett, amelyen kívül a CAMP, TAC és az Unirea csapatai vettek részt a következő eredménnyel: **CAMP—Unirea 2:1 (1:1), TAC—ATE 2:0 (1:0).**

Vasárnapi eredmények

ATE—Unirea komb. 3:0 (3:0). A jubiláló ATE megérdemelten győzött.

TAC—CAMP 1:1 (1:0). A 30. percben Franz (CAMP) a váradi Egyetértés volt játékos) összefut Majoros (TAC) csatárral és felpofozza. Miután Majoros sem marad adósa, a bíró mindkettőt kiállítja.

Törékvés—NAC 1:0 (1:0). A két váradi rivális találkozása a bajnokjelölt NAC vereségével végződött.

A játék változatos, a NAC jóvoltából durvaságokkal tarkított volt. Ströck I. támadni merészkedő öccsét Ströck II.-t felpofozta. A mérkőzés egyetlen gólját Ströck II. gurította a hálóba a kapujából kifutó bátyja mellett.

TSC—CFR CLUJ 2:1 (0:1). Biró Moldovan. A vasutasok veresége nagy meglepetést kelt. Kelemen és Tóth a TSC góllövői, a CFR öngól révén szűkít az eredményen.

PTT—HMIÓ 2:0 (2:0).

CFR Mures—Soimi (Sibiu) 4:0 (1:0). Az országos bajnokság első selejtező mérkőzését biztos fölényrel nyerte a vásárhelyi bajnocsapat.

Unirea—TMTE 3:0 (1:0).

AMTE—Brasovia 1:1 (1:0).

NYILTÉR

E rovatban közölték a szerkesztőség nem felelős.

AZ URANIA-mozgó igazgatósága megkért bennünket az alábbiak közlésére, a kolozsvári közönség felvilágosítása és az igazság megállapítása érdekében a tegnapi számunkban közöltekre vonatkozólag.

Igaz, hogy mi „A KÉT ÁRVA” címen egy filmet játszottunk le, dacára annak, hogy tudtuk, hogy ezt a filmet maga a szerző „BUFFALO BILL”-nek nevezte, de mi a filmet a helybeli Transilvania Filmgyár r.-t.-től vettük, amely felhatalmazott bennünket, hogy az általunk hirdetett címen használjuk, tehát az eredeti címfelcserélésének következményeit a Transilvania Filmgyár r.-t. viseli, mi nem vállalunk semminemű felelősséget. A Transilvania társaság viseli az ellenünk indított per összes törvényes következményeit.

Amidőn fenti soraink szives közléseért előremondunk hálás köszönetet, kérjük fogadják nagyrabecsülésünk kifejezését.

AZ URANIA
IGAZGATÓSÁGA

Zsák-Ponyva
Vétel! Eladás
Kölcsönintézet, javítóműhely
Albala Izso Timisoara
H. Plata Traian 2. szám. Sörgőzvényi Albala Timisoara-Fabrics
Interurbán telefon 60

LÁDAGYÁR
Mindenféle ládát és tudebozokat összeszerel és szerel
szedett részeken megrendelőre azonnal készíti és szállít a legelőzőbb napi áron
Sajovics és Lohovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernaufi (volt Kajtánfalva) 1. szám

VELMA SUCHARD
CSOKOLADÉKÜLÖNLEGESSÉG

Csodahatású gyógyfürdő!
Erdélyi Pöstyén
Biznaga (Büdöspataka) (Szolnokdeboka - m.)
Biztos gyógyítás csusz, rheuma, köszvény ellen.
Vasuti megálló, szállodák, étterem (rituális). A telepen állandó orvosi felügyelet

Kedd,
A
goritást
tul Nogu
legutóbbi
szeregy
totta, he
társadalo
végett k
indítást.
szatári
követítés
javaslato
a csődön
iránt. A
aradi szel
intézkedé
Ezerint
a módosi
harmiac
felajánlan
adós eller
sem tudja
csolatban
gyonfelüg
vagy gyá
tese ügyv
N
rikában.
szakértők
az autók
sével a b
hogy kom
hiány be
az orosz
kent s O
ki az (r
petróleum
fog szabni
gondolara
leumgazda
éket, hogy
leumisző
A
adót. Be
százelékről
tani. Ezz
nemat meg
1413-2 sz
U
lindöl jele
térium a
törvényjav
tarifát ve
A mai
zuhanás ve
összes töze
Élénk forg
tak ki: C
rona 350
ZO

KÖZGAZDASÁG

A vámrevizló hatása A gyáriparosok a piao nyugalmát várják

(Cluj Kolozsvár, július 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet jelentette, hogy a vámtarifareviziót már a minisztertanács is teljes egészében letárgyalta s az erre vonatkozó rendelet királyi dekrétum alakjában fog napvilágot látni a közeli napokban. A különböző gazdasági körök természetesen különbözőképpen itélik meg a vámtarifareviziót. Az Uj Kelet most, hogy a vámtarifarevizio életbelépése befejezett ténynek tekinthető, kötelességének tartotta megkérdezni a különböző gazdasági fórumok véleményét a vámtarifarevizióval kapcsolatban és érdeklődött aziránt, hogy az életbelépő vámtarifa milyen helyzetet teremt az erdélyi piacon. Egyik nagy gyáripari érdekeltség kérdéskérdésünkre a következő felvilágosítást adta:

Kétségtelenül megállapítható tény, hogy a vámtarifarevizio életbelépésének hírére az egész erdélyi piacon nyugodtság állott be. A

külföldi gyárak, melyek tudatosan alányomott áráikkal állandóan bizonytalanságban tartották az erdélyi piacot, az új vámtarifa életbelépésével elvesztették irányító befolyásukat az árak alakulására. Ez pedig nemcsak a termelő gyárosoknak, hanem a kereskedőknek is előnyére lesz, mert a kalkuláció biztossá és reálisá válik. Nagyban hozzá fog járulni az új vámtarifarevizio az egyre fenyegetőbb munkanélküliség leküzdéséhez is, mert a gyárak termelési rendje stabilitáshoz jut azáltal, hogy a belföldi szükséglet ellátása teljesen a belföldi gyárakra fog áthárulni. A kereskedők ezentúl nem lesznek kénytelenek a lej ingedező árfolyamhullámzásához sem alkalmazkodni és megrendeléseiket is észszerűbben tehetik meg, mert a belföldi gyárak kisebb megrendeléseket is azonnal zavartalanul fognak eszközölni. Ez pedig a mai súlyos pénzügyi viszonyok közepette a kereskedői társadalomra csak jó hatással lehet.

frank 39 50—40 00, dollár 214—218, francia frank 11 00—11 10, font sterling 945—950, olasz lira 9 40—9 50.

Valutapiac július 14-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1170, Berlin — London 982, Newyork 224 00, Róma 975, Zürich 41 50, Bécs 33 30, Prága 668, Budapest 40 Varsó —

Bukarest. Valuták: Napoleon 840 00, márka 55, leva 155, török lira 110, font sterling 990, francia frank 1190, svájci frank 41 00, olasz lira 10 00, arabama 335, dinár 260 00, dollár 225 00, lengyel marka 43 00, osztr. korona 33 00, magyar korona 30 00, esch korona 635.

Zürich. Nyitás—Zártat: Berlin 130 50—130 50, Amsterdam 207 50—208 75, Newyork 645 50—643 50, London 2395—2370, Páris 2810 00—2800, Milano 2365—2347 50, Prága 1617 50—1612 50, Budapest 67 50—67 50, Belgrad 637 00—645 00, Bukarest 235 00—240 00, Varsó 103—108, Bécs 77—77.

Akció a kényszerregegyezési eljárás szigorítására. Szatmárról jelentik: A szatmári Sfatul Nagustorenc az aradi Sfatul átirata kapcsán legutóbbi ülésében behatóan foglalkozott a kényszerregegyezés kérdésével. A választmány megállapította, hogy nagyon sokan vannak a kereskedőtársadalomban olyanok, akik a hitelezők kijáratása végett kéri a kényszerregegyezési eljárás megindítását. Ennek az anomáliának leküzdésére a szatmári Sfatul kimondta, hogy a bukaresti Sfatul követelésével arra kéri fel a kormányt, tegyen javaslatot a törvényhozásnak a csőd törvények és a csődönkívüli kényszerregegyezésnek módosításai iránt. A szatmári Sfatul teljes mértékben osztozza az aradi szekció tervezetét, csupán néhány sürgős intézkedéssel való kiegészítést tartja szükségesnek. Ezeriat a szatmári Sfatul követelmei fogja, hogy a módosító törvényjavaslatban kimendassék, hogy harminc százaléknál kisebb kvótát a hitelezőknek felajánlani ne lehessen, minak következtében az az adós ellen, aki már a harminc százalékos kvótát sem tudja megfizetni, csőd eljárás és ezzel kapcsolatban bünteljeljárás is indítható meg. Vagyonsfelügyelőnek csakis szakember, kereskedő, vagy gyáros legyen kirendelhető, akinek a helyettese ügyvéd legyen.

Nagy petróleumhiánytól tartanak Amerikában. Newyorkból jelentik: Amerikai petróleumszakértők körében az a felfogás alakult ki, hogy az autók és motorok számára rohamos emelkedésével a benzinfogyasztás oly mértékben emelkedett, hogy komolyan kell tartani egy nagy petróleumhiány beálltától. A helyzetet súlyosítja az, hogy az orosz petróleumtermelés is minimálisan csökkent s Oroszország igen kevés petróleumot enged ki az ország területéről. Felő, hogy ez a nagy petróleumhiány a motorerők fejlődésének is gátat fog szabni. Az amerikai szakértők véleménye megfontolásra kell hogy késztesse a romániai petróleumgazdálkodás vezetőt és arra kell ösztönöznie őket, hogy Románia mérhetetlen gazdasága petróleumkészletét cölenszerűen használják ki.

A német kormány leszállítja a forgalmi adót. Berlinből jelentik: A forgalmi adót 2-5 százalékról rövidesen 2 százalékra fogják leszállítani. Ezzel kapcsolatban jelentik azt is, hogy a német nagykereskedelmi index június köz végén 1413 2 százalékról 1243 százalékra csökkent.

Uj vám törvény Németországban. Berlinből jelentik: A birodalmi kereskedelmi miniszterium a napokban készül el az új vámvédelmi törvényjavaslattal. A javaslat az 1902. évi vámtarifát veszi alapul.

A mai valutapiac

A mai valutapiac az összes devizákban nagy zuhanás volt. A kínálat rendkívül élénk volt, az összes tőzsdéken a lej nagy mértékben emelkedett. Élénk forgalom mellett a következő árak alakultak ki: Osztrák korona 325—332, magyar korona 350—360, esch korona 630—635, svájci

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Indig Alfréd hangversenye. Ritka műveltségben volt része a kolozsvári zenekedvelő közönségnek szombat este a Magyar Színházban. Indig Alfréd hegedűművész tartott önálló koncertet. Indig játéka egyre férfiasabb, mélyebb és intuitív lett. Pazar technikája, meleg tónusa, az előadott művek teljes lelki átélése, esillogó, színes előadása mind azt bizonyítja, hogy Indig pályájának egy olyan pontjához érkezett, amelyhez csak kiválasztott művészek juthatnak el. Műsora változatos volt, eddig itt keveset hallott művekből állította gondosan össze. Händel két hegedűre irt versenyművét a művész feleségével, Indig Betty hegedűművésznővel adta elő. A klasszikus, nehéz darab tökéletes kidolgozásáért Indig Bettynek is a legnagyobb elismeréssel kell adoznunk. A műsor clou-ja Tschaikovsky I. hegedűversenye volt, amelynek eljátszására csak igazán avatott művészek vállalkozhatnak. Indig darab előadásával tárta fel teljes egészében művészi érzékét. Ugyancsak Euthoven kéziratban levő szonátá interpretálásával művészi készségének sokoldalúságáról tett bizonyosságot. A műsoran még Chopin 8-ik d dur Nocturieje és Sarasate Spanyol tánc szerepeltek. A szünni nem akaró tepsot a szimpatikus művész Kreisler Wiener Volkslied ráadásával honorálta. Az ünneplésből kijutott Pongrácz Adám zongoraművésznék is, aki a nehéz kíséretet sok megértéssel látta el. A koncertet megelőzőleg Wolff-Ferrari bájos intermezzóját, „Suzaune titkát” adták elő Kelmával és Sugárral. Sugárnak ez volt a bucsufellépése. A közönség melegen ünnepelte a kiváló művészeket és Bródy dirigensét, akit teljes díszlettel a zenekar precíz játékaért. (Bo. S.)

Nagy Gyula bucsufellépte. A „Gyimesi vadvirág” ban bucsuzott el a kolozsvári közönségtől a kolozsvári Magyar Színház évtizedeken át dédelgetett kedvence: Nagy Gyula. Az az őszinte és viharos ünneplés melyben bucsufellépte alkalmával a közönség Nagy Gyulát részszitette, egy izy-vérig nagyszerű, melegsivű művésznék szólt, akinek távozását nagyon meg fogja szynleni a színház drámai együttese.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Kedd: Hattyulovag. (Operette újdonság 10-edszer. Somogyi Emmi bucsufellépésével, Somogyi Rózi vendégjátékával. Sorozatszám: 469.) Szerda: Hermelina n3. (Tolnay Andor bucsufellépése. Sorozatszám: 470.) Csütörtök: Kék mazur. (Uolsó előadás a szünidő előtt. Kolbay Ildikó bucsufellépése. Sorozatszám 471.)

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Kedd, július 15. Damasz-kusz csillaga. II. rész, 6 felvonás. A sors igazságszolgáltatása! Főszerepben Lucy Doraine és Svetislav Petrovitch. Műsoron kívül egy bohózat a híres amerikai komikussal, „Ó”. Uránia-Mozgó: Kedd, július 15. Gyötrő lelkek. Szentimentális dráma, 6 felvonásban. Filmre alkalmazta Gaston Roval. Főszerepben a közismert művésznők: Francesca Bertini és Elena Lunda.

Vágtat és vágtatlan tűzifát
vagen. 81- és mázatételekben, ugyszintén
meszet, cementet és gipszet
Iegolombban szállít a
Calcit Művek R.-T. Cluj
Str. Dragalina (r. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban 11-06
Egy m³ előtt máoz 400 lej

butort, zongorát
Marosvásárhelyre
SZÉKELY és RÉTI
szobrászati és zongoragyártó társaság
székhelyük: Marosvásárhely, Székely utca 11. szám alatt

Orth. kocsor vendéglő Orth. kocsor
Strada Bucuresstben Strada
Belve-dore 6 Grand kávéház háta mögött Belve-
dore 6 a napokban megnyitlik.
Értésítjük a p. t. közönséget, hogy a napokban megnyitló vendéglőnk a legmodernebb stílus szerinti és szia konyhával vezetni fogjuk. Kérjük a nagyérdemű közönség pártfogását, a Tulajdonosok

A kolozsvári
CZELL
sörfőzde
világos
"URSUS"
söre
a közönség
legkedveltebb itala

ZONGORA OCASSIO Kifünó hangu rövid, keresztthuros zongorák, pianinók már 25.000 leitől kaphatók. Alkalmi vétel. STERNBERG Oradea-Mare Piata Unirei 2.

Eladás
Gara
Földművelés
Egyszerű és szép
ládagyár
RD
ESSEGG
rdó!
yén
boka - m.)
ny ellen.
szális). A
et

APRÓHIRDETESEK

Fizetszeri közzetés... kisebb közzetés 30 lej, Alláskeresőknek 30% kedvezmény

Magántanulókat előkészítők polgári, gimnáziumi és kereskedelmi iskolák magánviagára...

Eladó 8 HP. Ausser és Bauer benzinnemű motoros cséplőgarnitúra teljesen új...

Könyvszükségletét az Uj Kelet könyvosztályánál fedezze! Bárhol megjelent könyvek beszerzését vállaljuk.

Megérkeztek a legújabb ruha hímzés modellek és 140 hosszú plisszerű minták...

Nélfen önálló Szeszűzőt keresünk gáldtői szeszgyárunkhoz...

uradalmi tej házhoz szállítva is kapható Elek Simon, str. Suluviu...

Grätz: דברי ימי ישראל... B. Frischmann: כל כתבי... Mendele: כל כתבי מענדל...

וינער ש'ים צום ערער... Deutsch Dösmagasse 10. preis L. 200

Perfekt gyors- és gépirónót keresünk azonnali belépésre. Ajánlatok az Uj Kelet kiadóhivatalába nyújtandók be.

אויס' ארטה' ספרד איר' נעמינדע סיבאן... ביה' לחדש תמוז

שוהט קאנקורד

אן שמעללע דער ביהער היער פונקציאניער רענדען צווייא שוהטס ווירד נון לויט בעשלוס דער נעמינדע נור אין שוהט מומחה לרבים ויש ובעל תפלה געזוכט דער דא פארהאנקייט בעזונט דא שוהט בייא דער נעמינדע וויא אוך בייא דער היעזונען סאלאמיר-קאברוק צו פערזעהען...

Ludwig Ferencz 7478. A. Herling 7478.

154-1924.

Pályázati hirdetés

Az Oradea marei orth. izr. hitközség elemi fiúiskolájában megüresedett férfi tanítói állásra a Hitközség iskolaszéke pályázatot hirdet. Ez állás elnyeréséért folyamodhatnak megfelelő vallástudományi ismerettel s kellő gyakorlattal rendelkező ehl. tanítók, akik a román nyelvet teljesen bírják s akik e nyelven tanítani is képesek.

Blró Márk, igazgató. Mittelmann Jakob, iskolaszéki elnök.

Önmaga ellen vel, Nagy és Szilágyi

ndí jessett és tisztítatja ruháját. Cluj, gyű: Strada Barliu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

A Temesvári Műmalom R.-T.

mindenkinek ajánlja Tészta- és Konzervgyárának els őrendű M.M. készítményeit. Kaphatók minden nagyobb fűszerüzletben

Anton Rosenzweig

librarie Zsidókönyvkereskedés (Buchhandlung) CLUJ Piata Mihai Viteazul 37-38. [v. Széchenyi-tér] Alapítva 1890. Saját ház.

ספרים האחד לנגן... Mindentéle fordítású imakönyvek egyszerű és díszkötésű Selyem és gypaju Talcsok nagy raktára!

A CZELL söröződe... MÜJÉG... Használjanak kizárólag PLANTOL... legjobb növényzselit, mert ez hiszta, egészséges és kiadós!

Használjanak kizárólag PLANTOL... Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Longines 7 GRANDS PRIX... Leopontosabb óra

„ASTRA“ Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Vezérigazgatóság... Sürgöncim: Vagonastra București.

MEGÉRKEZTEK a pehely-nyulször-könnnyü kalapok DRBJA LEI 120.— Weisz Siegfried kalap- és uridivatár-házába Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.

első Erdélyreszi Ékszerárnyár... Cluj, Calea Regale Ferdinand 21. szék

E. Rosenzweig párisi mellfűző gyárának rövidaru osztályában jumper selymek és hárszok, csipkék, hímzések, női-, férfi- és gyermekharisnyák, ruhagyöngyök és jették és D. M. C. eikkokban legdusabban felszerelt áruházában a legelőnyösebb árak mellett kaphatók. Gyors és figyelmes kiszolgálás. Szabónak árkedvozmény!

Mannesmann-forr csöveket szállít Grossmann Jenő Nagyvárad Baross-utca 10. szám. Sürgöncim: Grossmasin. — Telefonszám 2-86

Amit a Még eg sem követe sora, min az egész ki volna meg, tere napon sék arról a szokról a h bető tik. Tényleg fixumot ne volt és ha getegével, hogy a kor lomáciai kü zások. Bizo van és nem ügyminiszte tik csak fel hogy egyet határozatok ennek a h is voltak és elégedtek megbeszélés állásfoglalás Ezeknek csak követ niszter aláh a harmóniát kozik. Tíme a külügymin is hangoztat igazán, mert nek e békt Lehot, hogy ügyi képvisé föbb ideje térés. De leh békességes séget rejtik. Vizont r hogy e nyil mondas. Be Presse"-ben bizonyos en orosz kérdé vizont meg nyilatkozatot hetett. Bár külügyminisz zatukat vonh el kell fogd most konfer sevista vesze Csehszlovákia san Románia szemben ug han-on beszé ledésről. ter kötelező kife respektálása ges viszonyt den irányban tartja a kisan ugyanakkor a mus veszedeln Románia várt melegebb han megegyezés sz kozatoknak e megítélni nem now nem hi zonyos az is tanácskozások A közeljöv ezekre a nyil balonok-képen Európa diplom nyei meg fogj kell Ducának